

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในความคิดเห็นของ ประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท

สมมุติฐานของการวิจัย

ประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดยโสธร ในปี พ.ศ. 2526 สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประธานกรรมการสภาตำบล 166 คน ใน 282 คน กลุ่มพัฒนาการ 144 คน ใน 226 คน และเลขานุการสภาตำบล 166 คน ใน 282 คน ซึ่งดำเนินการสุ่มตามวิธีดังนี้

1.1 แบ่งอำเภอออกเป็นชั้นตามหลักเกณฑ์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย คืออำเภอชั้นหนึ่ง 8 อำเภอ ชั้นสอง 3 อำเภอ ชั้นสาม 6 อำเภอ ชั้นสี่ 4 อำเภอ และชั้นห้า 8 อำเภอ

1.2 สุ่มอำเภอชั้นทาง ๆ มา 2 ใน 3 ของอำเภอทั้งหมด ในแต่ละชั้น

1.3 สุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มทาง ๆ ในอำเภอที่สุ่มได้ในแต่ละชั้น

โดยใช้วิธีการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) และจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มคิดตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละชั้นอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้
อำเภอชั้นหนึ่ง ได้ประธานกรรมการสภาตำบลและเลขานุการสภาตำบลกลุ่มละ 74 คน
พัฒนากร 65 คน อำเภอชั้นสองได้ประธานกรรมการสภาตำบลและเลขานุการสภาตำบล
กลุ่มละ 25 คน พัฒนากร 22 คน อำเภอชั้นสามได้ ประธานกรรมการสภาตำบลและ
เลขานุการสภาตำบลกลุ่มละ 30 คน พัฒนากร 27 คน อำเภอชั้นสี่ได้ ประธานกรรมการ
สภาตำบลและเลขานุการสภาตำบลกลุ่มละ 15 คน พัฒนากร 13 คน อำเภอชั้นห้าได้
ประธานกรรมการสภาตำบลและเลขานุการสภาตำบลกลุ่มละ 22 คน พัฒนากร 17 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 476 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ ประกอบด้วย คำถาม
แบบตรวจสอบรายการ (check-list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและโดยทางไปรษณีย์ ผู้
วิจัยส่งแบบสอบถามออกไปทั้งสิ้น 476 ฉบับ ได้กลับมา 422 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.65

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแบบ SPSS จำนวนการร้อยละ
และไค - สแควร์

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์
โดยใช้การร้อยละ

4.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล
พัฒนากร และเลขานุการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท วิเคราะห์
โดยใช้การร้อยละ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนากร
และเลขานุการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทโดยใช้ไค - สแควร์
(Chi-square)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ประชากรกรมการสภาตำบล เป็นเพศชายทั้งหมด ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง 41 - 45 ปี และสูงกว่า 45 ปี ทำงานในตำแหน่งประชากรกรมการสภาตำบล 3 - 6 ปี ระดับการศึกษาจบประถมศึกษาตอนปลาย

1.2 พัฒนาการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี ทำงานในตำแหน่งมากกว่า 10 ปี ระดับการศึกษาจบสูงกวางามัธยมศึกษาตอนต้น

1.3 เลขาธิการสภาตำบล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุสูงกว่า 45 ปี ทำงานในตำแหน่งระหว่าง 3 - 6 ปี และจบการศึกษาสูงกวางามัธยมศึกษาตอนต้น

2. ความคิดเห็นของประชากรกรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขาธิการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท สรุปได้ว่า ครูควรจะมีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้านความรู้ ความเป็นผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ และความอดทน อยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย ประชากรกรมการสภาตำบลและเลขาธิการสภาตำบลมีความคิดเห็นว่าครูควรมีลักษณะนี้ในระดับมากที่สุด ส่วนพัฒนาการมีความคิดเห็นว่าควรมีลักษณะเหล่านี้ในระดับมาก สำหรับในด้านการยอมรับวิทยาการใหม่ ประชากรกรมการสภาตำบลและพัฒนาการ มีความคิดเห็นว่าครูควรมีลักษณะนี้มาก ส่วนเลขาธิการสภาตำบลมีความคิดเห็นว่า ครูควรมีลักษณะนี้มากที่สุด และลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีในระดับมากที่สุด มีดังนี้คือ

2.1 ลักษณะด้านความรู้ มี 6 ลักษณะคือ สามารถอธิบายลักษณะความเชื่อ ศาสนาและระเบียบประเพณีของท้องถิ่นได้ สามารถบอกสภาพภูมิศาสตร์ ลักษณะของท้องถิ่นได้ สามารถบอกแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นได้ สามารถเล่ารายละเอียดการทำมาหากินของประชาชนในท้องถิ่นได้ สามารถบอกสถานที่สำคัญในท้องถิ่น เช่น วัด โรงเรียน สถานีอนามัย ที่ทำการสภาตำบล ฯลฯ ได้ สามารถบอกชื่อสถานที่ และบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนได้ เมื่อชุมชนเกิดปัญหา

2.2 ลักษณะด้านความเป็นผู้นำ มี 5 ลักษณะคือ สามารถให้คำปรึกษา แก่ชาวบ้านได้เมื่อชาวบ้านมีปัญหา สามารถชี้แนะให้ชาวบ้านมองเห็นปัญหาแนวทางการพัฒนา ตนเองและท้องถิ่น สามารถชักจูงโน้มน้าวจิตใจให้ชาวบ้านรวมกลุ่มกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน ท้องถิ่น และรวมกิจกรรมพัฒนา มีความสามารถในการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่บรววม งานและชาวบ้าน สามารถเป็นผู้นำในกรณีที่มีการทำงานเพื่อส่วนรวมหรือเพื่อผลประโยชน์ ของท้องถิ่น

2.3 ลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ มี 4 ลักษณะคือ ทำงานร่วมกับคนอื่น ได้ทุกโอกาส กระตือรือร้นที่จะให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานชุมชน มีลักษณะท่าทางและ การวางตัวเหมาะสมตามโอกาสที่สมควร ศึกษามารยาทเป็นที่ชื่นชมของบุคคลทั่วไป

2.4 ลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มี 2 ลักษณะคือ กล้าตัดสินใจ ในเรื่องที่ตนเองรับผิดชอบ สามารถพูดหรือแสดงต่อหน้าชุมชนโดยไม่มีอาการประหม่า เคอะ เชน

2.5 ลักษณะด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่ มี 6 ลักษณะคือ ตั้งใจทำงาน ในหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา อุทิศเวลาให้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ เพื่อหาผลประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ตั้งใจทำงานโดยไม่ยึดประโยชน์ส่วนตัว เป็นสำคัญ รักษาเวลาและให้ความสำคัญของการนัดหมาย ไม่ยินยอมให้มีการเอาเปรียบกันในการทำ- งานรวมกันเป็นกลุ่ม

2.6 ลักษณะการยอมรับวิทยาการใหม่ มี 3 ลักษณะคือ สนับสนุน โครงการใหม่ ๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้ เช่น โครงการสร้างงานในชนบท โครงการพัฒนาการ เกษตร ฯลฯ มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม สนใจฟังอ่านข่าวประจำ วันทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือดูข่าวประจำวันทางโทรทัศน์อยู่เสมอ

2.7 ลักษณะด้านความอดทน มี 4 ลักษณะคือ มีความบากบั่นในการ ทำงาน อดทนต่อสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่น อดทนต่อความลำบากหรือต่ออุปสรรคที่ เกิด ขึ้นในระหว่างการทำงาน มีความตั้งใจในการทำงานอย่างแน่วแน

2.8 ลักษณะด้านกรบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย มี 4 ลักษณะคือ สุขภาพ จิตดี ราเริง บำรุงร่างกายดี สุขภาพอนามัยดี ร่างกายแข็งแรง รักษาความสะอาดของ ร่างกายและเครื่องแต่งกาย เช่น เล็บมือ เล็บเท้า เลื่อนผ้า ฯลฯ รู้จักไปหาหมอเมื่อเจ็บไข้ ใคป่วย

อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล เกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ดังที่กล่าวมาแล้ว พอที่จะอภิปรายได้ดังนี้

1. ลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท

1.1 ลักษณะด้านความรู้

ประธานกรรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล มีความคิดเห็นตรงกันว่า ครูควรจะมีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้านความรู้มากที่สุด 6 ลักษณะ คือ สามารถอธิบายลักษณะความเชื่อ ศาสนาและระเบียบประเพณีของท้องถิ่นได้ สามารถบอกสภาพภูมิศาสตร์ ลักษณะของท้องถิ่นได้ สามารถบอกแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นได้ สามารถเล่ารายละเอียดการทำมาหากินของประชาชนในท้องถิ่นได้ บอกสถานที่ที่สำคัญในท้องถิ่นเช่น วัด โรงเรียน สถานีอนามัย ที่ทำการสภาตำบล ฯลฯ ได้ สามารถบอกชื่อสถานที่และบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนได้เมื่อชุมชนเกิดปัญหา ลักษณะทั้งหมดนี้เป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดของครูในด้านความรู้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยและวิจัยโครงการปรับปรุงหลักสูตรกรรมการฝึกหัดครู เกี่ยวกับสมรรถนะของครูประถมศึกษาที่ทองกาบ ที่ว่า สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูประถมศึกษา ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้แก่ การบอกแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นที่จะนำมาใช้ในโรงเรียน การบอกแหล่งวิทยากร วัสดุประกอบสารและวิทยากรของชุมชน การอธิบายสภาพของพืชและสัตว์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น (21 : 237 - 254) การที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมองลักษณะครูในด้านเหล่านี้ตรงกันทั้งหมด เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า ในท้องถิ่นชนบทชาวบ้านยังมีความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเกษตร เศรษฐกิจ อนามัย สาธารณสุข ฯลฯ บุคคลที่สำคัญที่มีหน้าที่ให้ความรู้แก่ชาวบ้านคือครู (44 : 123 - 125) โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการพัฒนาชุมชนที่เป็นงานของอาศัยความรู้ความเข้าใจเป็นหลักสำคัญในการทำงาน ดังนั้นหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องของควรรหาทางปลูกฝังลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ให้แก่ครูที่ทำงานในชนบท ซึ่งถ้าครูในชนบทมีลักษณะเหล่านี้แล้ว ก็จะมีส่วน

ช่วยให้งานด้านการศึกษาชนบทบรรลุผลดียิ่งขึ้น

1.2 ลักษณะในด้านการเป็นผู้นำ

จากผลการวิจัยพบว่า ประชากรกรมการสหกรณ์ พัฒนาการ และเลขาธิการสหกรณ์ มีความคิดเห็นตรงกันว่า ครูควรจะมีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในค่านิยมมากที่สุด 5 ลักษณะคือ สามารถให้คำปรึกษาแก่ชาวบ้านได้เมื่อชาวบ้านมีปัญหา สามารถชี้แนะให้ชาวบ้านมองเห็นปัญหา แนวทางการพัฒนาตนเองและท้องถิ่น สามารถชักจูงโน้มน้าวจิตใจให้ชาวบ้านรวมกลุ่มช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นและร่วมกิจกรรมพัฒนา มีความสามารถในการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่ผู้ร่วมงานและชาวบ้าน และสามารถเป็นผู้นำในกรณีที่มีการทำงานเพื่อส่วนรวมหรือเพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น ดังนั้นพอที่จะกล่าวได้ว่า ลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะที่สำคัญของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้านการเป็นผู้นำ การที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่าครูควรจะต้องมีลักษณะเหล่านี้ในระดับมากที่สุด เพราะอาจมองเห็นว่า ครูควรเป็นบุคคลที่เป็นผู้นำในการพัฒนาชนบท จากการศึกษาของ สากล จริยวิธานนท์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองครูเป็นผู้นำในการพัฒนาและเป็นผู้ร่วมพัฒนาที่สำคัญในหมู่บ้าน (44 : 148 - 150) ยิ่งไปกว่านั้น ครูยังเป็นบุคคลที่ประชาชนให้ความเชื่อถือทั้งในด้านวิชาความรู้และด้านความเป็นผู้นำ (44 : 152) และค่านิยมให้คำปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น ถ้าครูมีลักษณะเหล่านี้ในตัวแล้ว จะทำให้งานพัฒนาชนบทดำเนินไปได้อย่างดียิ่ง เพราะโดยผู้นำที่มีความรู้และมีลักษณะผู้นำอยู่ในตัว

1.3 ลักษณะในค่านิยมมนุษยสัมพันธ์

จากผลการศึกษาพบว่า ประชากรกรมการสหกรณ์ พัฒนาการ และเลขาธิการสหกรณ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในค่านิยมมนุษยสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ ซึ่งพบว่า ลักษณะค่านิยมมนุษยสัมพันธ์เป็นลักษณะหนึ่งที่สำคัญของลักษณะครูที่ดี (43 : 368-369) ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ยังมีความคิดเห็นตรงกันว่า ครูควรมีลักษณะในค่านิยมมากที่สุด 4 ลักษณะคือ ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ทุกโอกาส กระจือร่อนที่จะให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานชุมชน มีลักษณะหาทางและถวาทักเหมาะสมตามโอกาสที่สมควร

และกิจสามารถหาพบเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลโดยทั่วไป การที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดตรงกันเกี่ยวกับลักษณะของครูในค่านี้อาจกล่าวได้ว่า ในท้องถิ่นชนบทครูจะเป็นผู้ที่ชอบพอและสนิทสนมกับชาวบ้านเป็นอย่างดี (44 : 153) ดังนั้น เมื่อครูมีลักษณะเหล่านี้ในท้องถิ่นจะเป็นผลให้งานด้านการศึกษาชุมชนได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทำให้งานสามารถดำเนินไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

1.4 ลักษณะในค่านความเชื่อมั่นในตนเอง

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกรมการสภาตำบลและเลขาธิการสภาตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชนในค่านความเชื่อมั่นในตนเองในระดับมากที่สุด ส่วนพัฒนากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเหล่านี้ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ประชาชนกรมการสภาตำบลและเลขาธิการสภาตำบลเป็นผู้ที่ทำงานโดยตรงในการพัฒนาชุมชนซึ่งต้องอาศัยความเชื่อมั่นในตนเองในการทำงาน งานจึงจะบรรลุความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ดังนั้นทั้งประชาชนกรมการสภาตำบลและเลขาธิการสภาตำบล จึงมีความคิดตรงกันว่า ครูควรมีลักษณะในค่านนี้ระดับมากที่สุด ส่วนพัฒนากรในฐานะเป็นที่ปรึกษาและรับนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน มีความคิดเห็นว่าครูควรมีลักษณะในค่านนี้ระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนนั้นถ้ามีความเชื่อมั่นตนเองสูงเกินไป ทักสินใจเร็วเกินไป อาจทำให้งานเกิดความผิดพลาด หรือไม่ตรงกันนโยบายของรัฐ เมื่อพิจารณาต่อไป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่าครูควรมีลักษณะเหล่านี้ระดับมากที่สุด 2 ลักษณะคือ กล้าตัดสินใจในเรื่องที่ตนเองรับผิดชอบ และสามารถพูดหรือแสดงต่อหน้าชุมชนโดยไม่มีอาการประหม่าเคอะเขิน ท่องจะกล่าวได้ว่า ลักษณะทั้ง 2 ลักษณะนี้เป็นลักษณะสำคัญที่ครูควรมีมากที่สุด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอาจมีความคิดเห็นว่าครูเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีหน้าที่ให้ความรู้ต่อชุมชนอยู่แล้ว ดังนั้นครูจึงควรมีลักษณะเหล่านี้ในตัว

1.5 ลักษณะในค่านความซื่อตรงต่อหน้าที่

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขาธิการสภาตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูในค่านนี้ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการ

วิจัยของ วลี หลัสนธิทงศ์ ที่สรุปบุคลิกภาพที่สำคัญสำหรับครูนั้น ความรับผิดชอบต่อนักที่ เป็นบุคลิกภาพหนึ่งที่สำคัญในหลายบุคลิกภาพ (41 : 26) นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการ วิจัยของสมาคมกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่า คุณสมบัติของครูที่ควรจะมีใน อนาคตคือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ฯลฯ (42 : 3 - 4) และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า ครูควรมีลักษณะในค่านี้นี้ตรงกันระดับมากที่สุด 6 ลักษณะคือ ตั้งใจทำงานอย่างตรงไปตรงมา อุทิศเวลาให้แก่งานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ ไม่ทุจริตต่อ หน้าที่เพื่อหาผลประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ตั้งใจทำงานโดยไม่ยึดประโยชน์ส่วนตัว เป็น สำคัญ รักษาเวลาและให้ความสำคัญของการนัดหมาย ไม่ยินยอมให้มีการเอาเปรียบกันใน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งพอที่จะกล่าวได้ว่า เป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดในค่านี้นี้ กลุ่ม ตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม อาจมองว่า ครูเป็นบุคลิกที่ควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชาวบ้าน ดังนั้น ในการทำงานครูจึงควรมีลักษณะที่ขอตรงต่อหน้าที่ ทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่ เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน ซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งถ้าครูมีลักษณะเหล่านี้แล้ว การทำงานเกี่ยว กับการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะส่วนใหญ่มักจะตกอยู่กับส่วนรวม และสามารถจับปัญหาของการ พัฒนาชนบทที่ว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของงานค่านี้นี้ไม่อุทิศตนทำงานอย่างเต็มที่ มีการคอร์รัปชัน ใหนมคสัน (44 : 175) อันจะทำให้งานพัฒนาชนบทดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

1.6 ลักษณะในค่านการยอมรับวิทยาการใหม่

จากการศึกษาพบว่า เลขาธิการสภาตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะ ของครูในค่านี้นี้ระดับมากที่สุด ส่วนประธานกรรมการสภาตำบลและพัฒนากรมีความคิดเห็น ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าโดยสภาพของท้องถิ่นชนบทส่วนใหญ่แล้ว ชาวบ้านจะอนุรักษ์ สิ่งที่มีอยู่แล้ว และยอมรับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งใหม่ ๆ ไคยาก ถ้าจะยอมรับก็ต้องใช้เวลา ค่อนข้างนาน (35 : 31 - 32, 332 - 338) ดังนั้นประธานกรรมการสภาตำบล (ส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น) และพัฒนากรจึงมองเห็นว่าครูควรมีลักษณะนี้ระดับมาก สำหรับ เลขาธิการสภาตำบล (โดยตำแหน่งแล้วคือครู) ในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้แก่ชุมชน จึงมอง

เห็นว่าลักษณะของครูค่านการยอมรับวิทยากรใหม่นั้น เป็นลักษณะที่ครูควรจะมีในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นลักษณะในด้านนี้ ระดับมากที่สุด 3 ลักษณะคือ สนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ที่รัฐนำมาใช้ เช่น โครงการสร้างงานในชนบท โครงการพัฒนาการเกษตร ฯลฯ มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การมีความรู้ดี ค้นคว้าหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ (43 : 366) และอีกลักษณะหนึ่งคือสนใจฟังอ่านข่าวประจำวันทางวิทยุ หนังสือพิมพ์หรือดูข่าวประจำวันทางโทรทัศน์อยู่เสมอ พอที่จะกล่าวได้ว่า จะต้องมีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอทันต่อเหตุการณ์ เพื่อที่สามารถแจ้งข่าวสารทาง ๆ แก่ชาวบ้าน และเป็นผู้นำแก่ชาวบ้านในการยอมรับวิทยากรใหม่ ๆ อันจะเป็นผลทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนา

1.7 ลักษณะในด้านความอดทน

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกรมการสภาตำบล พัฒนากร และเลขา
 อนุกรมการสภาตำบล ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูควรจะมีลักษณะในด้านนี้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของ วลัย หลีสันติพงศ์ ที่ว่า บุคลิกภาพของครูที่ตองการคือ ครูจะต้องมี
 ความเข้มแข็งอดทน ฯลฯ (41 : 26) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาคมกลุ่มประเทศ
 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ว่า ลักษณะของครูที่ควรจะเน้นสำหรับครูในอนาคตคือ ความอดทน
 เป็นลักษณะที่สำคัญในหลาย ๆ ลักษณะที่ครูควรจะต้องมี (42 : 3 - 4) เมื่อพิจารณาต่อไป
 อีกพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า ครูควรจะต้องมีลักษณะในด้านนี้
 มากที่สุด 4 ลักษณะ คือ มีความมานะบากบั่นในการทำงาน อดทนต่อสภาพความเป็นอยู่ใน
 ท้องถิ่น อดทนต่อความลำบากหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานและมีความตั้งใจใน
 การทำงานอย่างแน่วแน่ การที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมองลักษณะของครูเช่นนี้อาจเป็นเพราะ
 ว่า ชนบทในบางแห่งจะเต็มไปด้วยปัญหา เช่น ความยากจน ความไม่ปลอดภัย สภาพ
 ภูมิศาสตร์ ภูมิประเทศแห้งแล้ง (22 : 21 - 22) ดังนั้นถ้าครูมีลักษณะเหล่านี้ก็สามารถ
 เจริญปัญหาทาง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วได้ ทำให้มีบุคคลที่จะพัฒนาชนบทร่วมกับชาวบ้านต่อไป
 อันจะเป็นผลดีต่องานพัฒนาชนบท

1.8 ลักษณะท่านการว่ารุงรักษาสุขภาพอนามัย

จากการศึกษาพบว่า ประชากรกรมการสภาตำบล พัฒนาการและเลขานุการสภาตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในค่านี้นะคัมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จาริก ชุกติศักดิ์ ที่ว่า การรักษาสุขภาพร่างกายเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู (36 : 93) เมื่อพิจารณาต่อไปอีกยังพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า ครูควรมีลักษณะในค่านี้นะคัมมากที่สุด 4 ลักษณะ คือ สุขภาพจิตดี ว่างใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส สุขภาพอนามัยดี ร่างกายแข็งแรง รักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องแต่งกายเช่น เล็บมือ เล็บเท้า เสื้อผ้า ฯลฯ รู้จักไปหาหมอเมื่อเจ็บไข้ ไขว่ป่วย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในชนบทปัญหาที่สำคัญส่วนใหญ่ของชาวบ้านคือเรื่องความสะอาด ความเจ็บไข้ไขว่ป่วย และปัญหาเหล่านี้ยังเป็นปัญหาที่สำคัญในการพัฒนาชุมชน ดังนั้นเมื่อครูมีลักษณะเหล่านี้นอกจากจะเป็นลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวครูเองแล้ว ยังเป็นแบบอย่างให้ชาวบ้านปฏิบัติตามด้วย เพราะครูเป็นบุคคลที่ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเชื่อถืออยู่แล้ว

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรกรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล

จากผลการศึกษาพบว่า ประชากรกรมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในด้านความรู้ไม่แตกต่างกัน การที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเช่นนี้พอที่จะอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนดังนั้นจึงมองเห็นว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด วิธีการ เป้าหมายการพัฒนาชุมชนและสภาพสังคมท้องถิ่นที่ตนอาศัยเป็นความรู้พื้นฐานในการพัฒนาซึ่งนักพัฒนาจะขาดไม่ได้ อีกประการหนึ่งครูมีบทบาทนอกจากการสอนแล้ว ยังต้องให้บริการแก่ชุมชนด้วย เช่น ทางด้านการศึกษา การพัฒนาจิตใจ การให้คำปรึกษา แก่ชุมชน ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามระบอบประชาธิปไตย (45 : ๑) ดังนั้นครูจึงควรจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมองลักษณะครูในด้านความรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทในค่านี้นะคัม ความเชื่อมั่นในตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ ความซื่อตรงทอหน้าที

การยอมรับวิทยาการใหม่ ความอกตมและการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย ปรากฏว่า ประชากรรวมการสภาตำบล พัฒนาการ และเลขานุการสภาตำบล มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้พอจะอภิปรายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีสถานภาพส่วนตัวแตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และฐานะทางเศรษฐกิจสังคม อาจเป็นผลทำให้กลุ่มตัวอย่างมองลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทแตกต่างกันได้ ดังเช่น การศึกษาของ วิภากรณ์ ปราโมช ณ อุทยาน พบว่า เพศ ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของประชาชนมีอิทธิพลเด่นชัดต่อความรู้ ความเข้าใจในการเมืองและทัศนคติทางกวดเมือง การเลือกตั้ง (46 : ง, 157) และการศึกษาของ สิริวัฒน์ เขจรานุภาพ พบว่า ระดับอายุและระดับการศึกษาของชาวนาในหมู่บ้าน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผลต่อการลงทุนในไรนา (47 : 136)

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1. สถาบันที่เกี่ยวข้องของการผลิตครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ควรจัดให้มีการอบรมในการที่จะสอดแทรกลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทให้แก่ครูประจำการในความรับผิดชอบและหาวิธีการที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในอันที่จะปลูกฝังลักษณะของครูที่จะเอื้อต่อการพัฒนาชนบทให้แก่นักศึกษาครู

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของการพัฒนาชนบท ควรจะได้ศึกษาลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางจัดฝึกอบรมบุคลากรที่จะทำงานในกานการพัฒนาชุมชน

ข. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของการพัฒนาชนบท ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรในหน่วยงานที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท เพื่อที่งานพัฒนาชนบทจะสามารถดำเนินโดยบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น